

„Waarom?“ vroeg Blijleven. Maar mevrouw Noordhuijs gaf geen verdere opheldering; ze had alleen een algemeene opmerking gemaakt, zonder de minste bijbedoeling. Juist reikte Blijleven haar een schotel en hunne vingers raakten elkander; zij zag hem, een seconde lang, in de oogen, met een diepen, peilenden blik; en hij dacht weer aan allerlei verhalen die betreffende haar in omloop waren, zonder dat iemand er het rechte van wist. De gastvrouw, met haar instinct van onbesproken matrone, gevoelde dat er tusschen die twee iets niet in den haak was; zij vond dat beiden naast elkander al heel onvoordeelig uitkwamen. En zij wendde zich tot Veldenaar, die steeds stiller en knieziger werd; nu hij zichzelf niet langer kon wijs maken dat de vroolijke toon aan tafel gedwongen was, tobde hij er over dat hij den slag miste dien toon mede aan te slaan; hij trachtte zich diets te maken, dat de gevoerde gesprekken alleronbeduidenst waren en hij groot gelijk had er niet aan deel te nemen. „Welke opvoedende en ontwikkelende kracht gaat daarvan uit?“ dacht hij. „Wat is er na een uur overgebleven van al dat gezwets? Waarlijk, men kan zijn tijd met nuttiger zaken doorbrengen.“ Intusschen gevoelde hij zich heel verlaten te midden van het jolige gegons; hij nam groote porties en schonk zich herhaaldelijk in, ten einde althans iets te doen te hebben. Zoozeer was hij er uit, dat hij opschrikte toen mevrouw van Arken, onderwijl een paar hoenders de rondte deden, hem eene mededeeling verstrekte omtrent het kabinet van zeldzaamheden haars man; zij praatte maar wat door, om Veldenaar bezig te houden en hem de moeite van antwoorden te besparen, in één adem sprekend van Dido's marmeren badkuip, waarvan de dokter een brokstuk bezat; van Jacobakannetjes, die hij pas verruild had en van den kop van een Romeensch keizer wiens naam zij vergeten was, waarover hij onderhandelde. Zij was reeds, in haar pijlsnelle gedachtenvlucht, bij den laatsten aangeland, toen Veldenaar met de zijne nog bij het reinigingstoestel der Carthaagsche vorstin verwijlde; hij antwoordde dan ook slechts door, op zuurzoeten toon, zijne verachting voor al dergelijke verzamelingen te kennen te geven, welke meer aan de mode dan aan eene wijze weetgierigheid haar aanzijn te danken hadden. „De heeren,“ meende hij, „leggen bibliotheken aan, waarbij de zucht tot studie wel het minst voorzigt. Ik ken iemand, die zijne fraaie bibliotheek nooit raadpleegt, maar de boeken waaruit zij bestaat ieder jaar verschikt, dan eens naar de kleur der banden, dan alphabetisch naar de namen der schrijvers, dan weder chronologisch. Een ander liet ten vorigen jare zijn boeken alle gelijkvormig binden. De binder poogde hem te doen begrijpen dat zulks onmogelijk was, want dat hij, door de groot octaven met de kleine banden gelijk te maken, bij de eersten eenige regelen druks van boven zou moeten afploegen. »Wat komt dat op eenige regelen aan?“ meende mijn boekenliefhebber. „Ik heb boeken genoeg en nog geld in den zak, als ik er meer wil hebben. „En de dames.“ aldus ging Veldenaar voort, „houden kapellenjachten onder schijn van zucht naar kennis der natuur, die ook zulk een verbazend aantal microscopen aan den man brengt. Deze is de laatste mode en maakt dat Martinet's *Katechismus der natuur* binnen tien jaren reeds vijf drukken heeft beleefd.“ De predikant brak